

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

Sokak Fotoğrafçılığı ve Kişisel Verilerin Korunması

Fotoğraf, yalnızca bir anı donduran sanatsal bir ifade biçimi değil, aynı zamanda hukuki sonuçlar doğurabilen güçlü bir veri işleme aracıdır.

Av. Burak Üçüncü · 3 Şubat 2026 · 8 dk okuma

Fotoğraf, yalnızca bir anı donduran sanatsal bir ifade biçimi değil, aynı zamanda hukuki sonuçlar doğurabilen güçlü bir veri işleme aracıdır. Dijitalleşmenin hız kazanması, mobil cihazların ve sosyal medya platformlarının gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmesiyle birlikte, fotoğraf çekme eylemi sıradan bir davranış olmaktan çıkmış; kişisel verilerin korunması, özel hayatın gizliliği ve kişilik hakları bakımından ciddi tartışmaları beraberinde getirmiştir. Özellikle sokak fotoğrafçılığı, kamusal alan kavramı ile bireyin mahremiyet beklentisi arasındaki hassas dengeyi en fazla zorlayan alanlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sokak fotoğrafçılığı, kamusal alanlarda spontane biçimde çekilen, çoğu zaman fotoğrafı çekilen kişinin poz vermediği ve günlük yaşamın doğal akışı içinde oluşan karelerden oluşur. Bu yönüyle sanatsal bir değer taşıdığı kuşkusuzdur. Ancak bu fotoğrafların merkezinde çoğu zaman gerçek kişiler yer almakta; yüzleri, bedenleri, davranışları ve kimi zaman özel hayatlarına dair izler fotoğraf yoluyla kayda alınmaktadır. Bu noktada, fotoğrafın bir kişiyi belirli veya belirlenebilir kılması halinde kişisel veri niteliği kazanıp kazanmadığı ve bu verinin hangi şartlarda hukuka uygun olarak işlenebileceği soruları gündeme gelmektedir.

Türkiye’de kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel düzenleme olan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, teknolojik gelişmeler ışığında bireyin temel hak ve özgürlüklerini korumayı amaçlamaktadır. Sokak fotoğrafçılığı bağlamında, fotoğraf çekme fiilinin [kişisel veri işleme](#) sayılıp sayılmayacağı, açık rızanın gerekip gerekmediği ve hangi hallerde istisnaların uygulanabileceği hususları hem teoride hem de uygulamada önem taşımaktadır. Bu yazı, sokak fotoğrafçılığı ile kişisel verilerin korunması hukuku arasındaki ilişkiyi, güncel teknolojik gelişmeler ve yargı yaklaşımı çerçevesinde değerlendirmeyi ve uygulamada kişisel verilerin korunması alanında faaliyet gösteren [bilişim hukuku avukatı](#) ve [bilişim avukatı](#) açısından yol gösterici bir çerçeve ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Fotoğrafın Hukuki Niteliği ve Kişisel Veri Kavramı

[Kişisel verinin tanımı](#), kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi kapsayacak şekilde oldukça geniş tutulmuştur. Bir gerçek kişinin yüzü, bedeni veya ayırt edici fiziksel özellikleri, tek başına ya da başka verilerle birlikte değerlendirildiğinde o kişinin kimliğini ortaya koyabiliyorsa, bu bilgilerin kişisel veri

olarak kabul edilmesi gerekir. Bu çerçevede, bir kişinin fotoğrafı da çoğu durumda kişisel veri niteliği taşımaktadır.

Geleneksel bakış açısında, kalabalık bir sokakta çekilen ve kim olduğu kolayca anlaşılamayan kişilerin fotoğraflarının kişisel veri sayılmayacağı yönünde bir algı bulunsa da, günümüz teknolojik imkanları bu yaklaşımı geçersiz kılmaktadır. Dijital fotoğraflar, yalnızca görsel bir kayıt olmakla kalmamakta; çekim tarihi, saati, konumu ve cihaz bilgileri gibi meta verilerle birlikte saklanmaktadır. Bu bilgiler, fotoğraftaki kişinin kimliğinin belirlenmesini kolaylaştırmakta ve fotoğrafın kişisel veri niteliğini güçlendirmektedir.

Dolayısıyla sokakta yürüyen sıradan bir kişinin, herhangi bir sosyal medya platformunda paylaşılan bir fotoğraf üzerinden tanınabilir hale gelmesi ihtimali, kişisel veri kavramının sokak fotoğrafçılığı bakımından da ciddi şekilde ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada, fotoğrafın çekilmesi kadar, saklanması, paylaşılması ve başka amaçlarla kullanılması da kişisel veri işleme faaliyetleri kapsamında değerlendirilmelidir.

Sokak Fotoğrafçılığı ve Kamusal Alan Kavramı

Sokak fotoğrafçılığının hukuki değerlendirilmesinde ilk ve en temel tartışma noktası, fotoğrafın çekildiği yerin kamusal alan niteliği taşıyıp taşımadığıdır. Kamusal alan kavramı, gerek özel hukuk gerekse kamu hukuku bakımından farklı bağlamlarda kullanılmakta olup, kişisel verilerin korunması hukuku açısından bu kavramın sınırlarının doğru biçimde belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Genel kabul gören yaklaşıma göre kamusal alan, herkesin serbestçe girebildiği, bulunabildiği ve kullanımına açık olan alanları ifade eder. Sokaklar, caddeler, meydanlar, parklar, toplu taşıma araçları ve istasyonları bu kapsamda değerlendirilir. Ancak bir alanın kamusal nitelik taşıması, o alanda bulunan kişilerin özel hayatlarının ve kişilik haklarının tamamen ortadan kalktığı ya da hukuki korumadan yoksun kaldığı şeklinde yorumlanamaz. Türk hukukunda bireyin kişilik hakları, yalnızca özel alanla sınırlı olmayıp, kamusal alanda da korunmaya devam eder.

Bu noktada özellikle vurgulanması gereken husus, kamusal alanda bulunmanın, **kişinin her türlü görsel kaydının sınırsız ve rızasız şekilde yapılmasına hukuki dayanak oluşturmadığıdır**. Anayasa'nın 20. maddesi uyarınca herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Bu hüküm, kişinin yalnızca fiziksel olarak kapalı bir mekanda bulunması halinde değil, kamusal alanlarda da kişilik değerlerinin korunmasını amaçlamaktadır. Nitekim özel hayatın gizliliği kavramı, yalnızca mekansal bir gizlilik anlayışıyla sınırlı değildir; kişinin dış dünyaya hangi ölçüde açık olmak istediğini de kapsayan daha geniş bir koruma alanına sahiptir.

Sokak fotoğrafçılığı bakımından kamusal alanın hukuki anlamı değerlendirilirken, makul gizlilik beklentisi kavramı önem kazanmaktadır. Kamusal alanda bulunan bir kişinin, başkaları tarafından görülmeyi ve fark edilmeyi doğal olarak kabul ettiği söylenebilir. Ancak bu durum, kişinin yüzünün, bedeninin ya da davranışlarının kalıcı bir şekilde kayda alınarak çoğaltılmasını, paylaşılmasını veya farklı amaçlarla kullanılmasını peşinen kabul ettiği anlamına gelmez. Fotoğraf, geçici bir bakıştan farklı olarak, kalıcı bir kayıt oluşturmakta ve kişiye ilişkin veriyi zamandan ve mekandan bağımsız hale getirmektedir.

Bu nedenle sokak fotoğrafçılığında hukuki değerlendirme yapılırken, yalnızca fotoğrafın kamusal alanda çekilip çekilmediğine bakılması yeterli değildir. Fotoğrafın içeriği, fotoğrafın kime odaklandığı, ilgili kişinin tanınabilir olup olmadığı ve fotoğrafın kullanım amacı birlikte ele alınmalıdır. Örneğin kalabalık bir meydanın

genel görünümünü yansıtan, bireyleri tek tek ön plana çıkarmayan bir fotoğraf ile belirli bir kişiyi merkeze alarak yüzünün net biçimde görüldüğü bir fotoğraf arasında hukuki sonuçlar bakımından ciddi fark bulunmaktadır.

Özellikle belirli bir kişiye odaklanılmış, o kişinin yüzü açıkça seçilebilen ve kimliğinin belirlenmesini mümkün kılan sokak fotoğraflarında, fotoğrafın kamusal alanda çekilmiş olması tek başına hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilemez. Bu tür fotoğraflar, kişisel veri niteliği taşımakta ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Kişinin kamusal alanda bulunması, onun kişisel verilerinin rızası dışında işlenmesine genel ve sınırsız bir onay verdiği şeklinde yorumlanamaz.

Türk yargı uygulamasında da kişinin görüntüsü üzerindeki hakkın, kişilik hakkının bir parçası olduğu kabul edilmektedir. Kişinin dış görünümünün fotoğraf yoluyla tespit edilmesi ve bu görüntünün ilgili kişinin iradesi dışında kullanılması, kişilik hakkına müdahale teşkil edebilir. Bu durum, fotoğrafın çekildiği yerin kamusal alan olması halinde dahi değişmemektedir. Dolayısıyla sokak fotoğrafçılığı bağlamında kamusal alan kavramı, fotoğrafçıya sınırsız bir serbesti tanıyan bir hukuki zemin olarak değil, her somut olayda dikkatle değerlendirilmesi gereken bir unsur olarak ele alınmalıdır.

Ayrıca kamusal alan kavramının mutlak ve tek tip olmadığı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herkese açık olmakla birlikte belirli bir amaca özgülenmiş alanlarda, bireylerin mahremiyet beklentisi daha yüksek olabilir. Örneğin hastane bahçeleri, adliye önleri, okul çevreleri veya toplu taşıma araçlarının içi gibi alanlarda çekilen fotoğraflar, kamusal alanda çekilmiş olsa dahi, içerdiği bağlam nedeniyle daha sıkı bir hukuki denetime tabi tutulmalıdır. Bu tür alanlarda çekilen fotoğraflar, kişilerin sağlık durumu, hukuki durumu veya sosyal konumları hakkında dolaylı bilgi verebileceğinden, kişisel verilerin korunması bakımından daha hassas kabul edilmektedir.

Açık Rıza Gerekliliği ve İstisnalar

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun temel ilkesi, kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceğidir. Açık rıza, belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan bir onay beyanını ifade eder. Sokak fotoğrafçılığı bakımından en tartışmalı konulardan biri, açık rızanın pratikte nasıl ve ne ölçüde alınabileceğidir.

Sokak fotoğrafçılığının doğası gereği anlık ve spontane olması, fotoğraf çekilmeden önce rıza alınmasını çoğu zaman zorlaştırmaktadır. Ancak bu zorluk, rıza gerekliliğinin tamamen ortadan kalktığı anlamına gelmez. Belirli bir kişiye odaklanılarak yüzünün açıkça görüleceği bir fotoğraf çekilecekse, ilgili kişinin rızasının alınması hukuka uygunluk açısından önem taşımaktadır.

Kanun, bazı hallerde **açık rıza** aranmaksızın kişisel veri işlenmesine izin vermektedir. Sanat ve bilimsel amaçlarla yapılan veri işlemleri, belirli şartlar altında istisna kapsamına girmektedir. Bununla birlikte, bu istisnaların uygulanabilmesi için kişilik haklarının ihlal edilmemesi ve özel hayatın gizliliğine saygı gösterilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bir fotoğrafın sanatsal değer taşıması, tek başına rıza gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır.

Yüz Tanıma Teknolojileri ve Özel Nitelikli Kişisel Veriler

Dijital teknolojilerde yaşanan hızlı gelişim, fotoğrafın yalnızca bir görsel kayıt olmaktan çıkmasına ve ileri analiz yöntemleriyle gerçek kişilerin kimliklerinin tespit edilebildiği bir veri kaynağı haline gelmesine neden

olmuştur. Özellikle yüz tanıma teknolojilerinin yaygınlaşması, sokak fotoğrafçılığı bağlamında çekilen fotoğrafların hukuki niteliğini köklü biçimde değiştirmiş; kişisel veri–özel nitelikli kişisel veri ayrımını uygulamada son derece kritik hale getirmiştir.

Türk hukukunda özel nitelikli kişisel veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 6. maddesinde sınırlı sayıda sayılmıştır. Bu maddede biyometrik veriler açıkça özel nitelikli kişisel veri olarak düzenlenmiş olup, biyometrik verilerin işlenmesi kural olarak ilgili kişinin açık rızasına bağlanmıştır. Kanun koyucu, bu tür verilerin kişilerin mahremiyetine yönelik ağır riskler barındırması nedeniyle daha sıkı bir koruma rejimi öngörmüştür. Biyometrik verinin KVKK’da açık bir tanımı bulunmamakla birlikte, genel kabul gören anlayışa göre, biyometrik verinin bir gerçek kişinin fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özelliklerinden elde edilen ve kimlik tespiti yapılmasına imkan veren veriler olduğu kabul edilmektedir. Parmak izi, retina taraması, ses kayıtları ve yüz geometrisi bu kapsama girmektedir. Bu bağlamda yüz tanıma teknolojileri, doğrudan biyometrik veri işleme faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Sokak fotoğrafçılığı bakımından kritik nokta, bir fotoğrafın her koşulda biyometrik veri teşkil edip etmediği meselesidir. Türk hukuku açısından salt bir fotoğraf, kendi başına özel nitelikli kişisel veri olarak kabul edilmemektedir. Ancak fotoğrafın, yüz tanıma teknolojileri kullanılarak işlenmesi, analiz edilmesi veya bu yönde bir amaçla saklanması halinde ortaya çıkan veri, biyometrik veri niteliği kazanmakta ve bu andan itibaren özel nitelikli kişisel veri rejimine tabi olmaktadır. Bu ayrım özellikle önemlidir. Zira sokak fotoğrafçılığı kapsamında çekilen bir fotoğraf, ilk aşamada yalnızca kişisel veri olarak değerlendirilebilecekken, söz konusu fotoğrafın yüz tanıma yazılımları aracılığıyla işlenmesi durumunda hukuki statüsü değişmekte ve çok daha sıkı şartlara tabi hale gelmektedir. Bu durum, fotoğrafın çekildiği andaki niyetten bağımsız olarak, sonraki kullanım biçimlerinin de hukuki sorumluluk doğurabileceğini göstermektedir.

Bu çerçevede, sokak fotoğrafçılığı kapsamında çekilen ve yüz tanıma teknolojileriyle işlenmeye elverişli olan fotoğrafların, ileride bu amaçla kullanılma ihtimali dahi, veri sorumluları bakımından ciddi hukuki riskler doğurmaktadır. Özellikle sosyal medya platformlarında paylaşılan fotoğrafların, üçüncü kişiler tarafından yüz tanıma sistemlerine dahil edilmesi ve bu yolla kişilerin kimliklerinin tespit edilmesi ihtimali, fotoğrafın ilk paylaşımını yapan kişi açısından da dolaylı sorumluluk tartışmalarını gündeme getirebilmektedir.

Türk hukukunda özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde açık rıza temel kural olmakla birlikte, bu rızanın belirli, bilgilendirilmiş ve özgür iradeye dayalı olması gerekmektedir. Sokak fotoğrafçılığı bağlamında bu şartların sağlanması ise pratikte son derece güçtür. Kişinin sokakta yürürken fotoğrafının çekilmesi sırasında, yüz tanıma teknolojileriyle işlenebileceği yönünde bilgilendirilmiş bir rıza vermesinden söz etmek çoğu durumda mümkün değildir. Bu nedenle, yüz tanıma teknolojileriyle ilişkilendirilebilecek fotoğrafların rıza dışı işlenmesi, Türk hukuku bakımından ciddi hukuka aykırılık riski taşımaktadır.

Bu noktada, kamusal alan argümanının biyometrik veri bakımından herhangi bir hukuki meşruiyet sağlamadığı özellikle belirtilmelidir. Kişinin kamusal alanda bulunması, biyometrik verilerinin toplanmasına veya işlenmesine zımni bir rıza olarak yorumlanamaz. Aksi bir kabul, Anayasa’nın 20. maddesiyle güvence altına alınan özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması hakkını işlevsiz hale getirir.

Sonuç Yerine Değerlendirme

Sokak fotoğrafçılığı, toplumsal hafızayı belgeleyen ve sanatsal değeri yüksek bir faaliyet olmakla birlikte, kişisel verilerin korunması hukuku bakımından dikkatle ele alınması gereken bir alandır. Kamusal alanda bulunmak, bireyin kişisel verilerinin sınırsız biçimde işlenebileceği anlamına gelmemektedir. Özellikle belirli kişilere odaklanan, yüzün açıkça görüldüğü ve tanınabilirliği artıran fotoğraflarda açık rıza gerekliliği göz ardı edilmemelidir.

Günümüzde yüz tanıma teknolojilerinin geldiği nokta, sokak fotoğrafçılığını yalnızca bir sanat faaliyeti olmaktan çıkarıp, veri koruma hukukunun merkezinde yer alan bir mesele haline getirmiştir. Bu nedenle, sokak fotoğrafçılığı ile kişisel verilerin korunması arasında adil bir denge kurulması; hem ifade ve sanat özgürlüğünün hem de bireyin mahremiyetinin korunması bakımından zorunludur.

Bu bağlamda, sokak fotoğrafçılığı ile kişisel verilerin korunması arasındaki ilişkinin hem teorik hem de uygulamaya dönük boyutlarını ayrıntılı biçimde ele alan, şu an okumakta olduğunuz yazının da baş kaynağı olan, Prof. Dr. Armağan Ebru Bozkurt Yüksel'in "*Sokak Fotoğrafçılığı ve Kişisel Verilerin Korunması*" başlıklı çalışması, ileri okuma yapmak isteyenler için özellikle önerilmektedir.

Çevrimiçi sürüm: <https://burakucuncu.com.tr/sokak-fotografciligi-ve-kisisel-verilerin-korunmasi>